SOULNOTE A2 INTEGRATED *Marnix Bosman*

ZUIVERE NOTEN MET HART EN ZIEL

Sinds de High-end van 2022 is er een nieuw Japans audiomerk op de Europese markt te vinden. Nieuw voor ons in Nederland en Europa, want in Japan gaat de historie terug naar 2004.

De ontwerper achter Soulnote is Hideki Kato. Zijn ervaring met audio gaat helemaal terug naar NEC waarvoor hij sinds 1989 actief was. Vervolgens werkte hij bij Marantz Japan waar hij onder andere verantwoordelijk was voor de legendarische LHH series van Philips. In 2005 werd hij benaderd door CSR Inc. om de ontwerpafdeling van het CSR-merk Soulnote op zich te nemen. Kato heeft een hele eigen ontwerpbenadering die behoorlijk afwijkt van de reguliere aanpak. Het draait daarbij allemaal om specs en tegelijkertijd ook weer niet.

De waarde van specs

In de audiowereld is er al jaren veel discussie over de waarde van technische specificaties. In de begintijden van de hifi kon je in een folder nog een boel aflezen

aan de specs. In de jaren ’50-’60 was het nog een behoorlijke opgave om een versterker te ontwikkelen met vervormingscijfers onder de 2-3% bij een bandbreedte die de volle 20kHz besloeg. Uit die tijd stamt de DIN hifi-norm (DIN 45500) waarin was vastgelegd waar een serieus audioapparaat moest voldoen om daadwerkelijk een hifi-apparaat te mogen heten. In tegenstelling tot wat veel mensen denken was deze DIN-norm destijds veel minder stringent dan je zou verwachten. Naar huidige maatstaven is deze norm echter volledig achterhaald en niet meer relevant. Je moet inmiddels een hele slechte audio-ontwerper zijn als hij niet zonder moeite een stabiele versterker weet te ontwikkelen die een bandbreedte bereikt van zo’n 100kHz, een dynamisch bereik heeft van 90-100dB en vervormingscijfers heeft die onder de 0,1% liggen. Ondanks deze ontwikkeling kun je aan deze technische specificaties nog steeds niet goed aflezen hoe een versterker klinkt. Dat is ook de reden dat vaak wordt gezegd dat je alleen met het gehoor de kwaliteit van een apparaat kunt beoordelen. In de loop der jaren zijn er verschillende nieuwe meettechnieken ontwikkeld die tot doel hebben de (audio)kwaliteit van een apparaat te beschrijven. Ondanks dat deze nieuwe parameters veel over een (audio)apparaat kunnen vertellen, gaan ze echter voorbij aan iets heel essentieels.

Statisch vs dynamisch meten

Muziek of beter geluid is een signaal dat je kunt definiëren in twee eenheden, amplitude vs de tijd. Audio is een signaalvorm die verandert in de tijd. Dat klinkt heel logisch maar dat is meestal niet de manier waarop er audio wordt gemeten. Specificaties zijn vaak resultaten op basis van statische meetsignalen en representeren niet direct het dynamische gedrag van het apparaat. Hideki Kato stelt dat veel audio-ontwerpen in eerste instantie puur op basis van de meest optimale specs worden ontworpen. Vervolgens gaat een ontwerper luisteren en dan net zolang tunen totdat er een goede balans ontstaat tussen hoge specs en een optimale weergave. Wat Kato betreft is dat niet de weg en moet dat helemaal anders.

De Kato methode

Nu wordt het ingewikkeld want Kato vertelt een boel over wat er ‘mis’ is aan de reguliere ontwerpmethode en de waarde van technische specificaties maar hij zegt eigenlijk niks over de manier waarop hij zelf werkt. Begrijp me goed, ik ben het in de basis eens met zijn kritiek maar ik vraag me dan wel af hoe hij dan werkt. Misschien is er hier sprake van het ‘geheim van de smid’ dat hij niet wil prijsgeven en dat is natuurlijk zijn goed recht. Ik hoop hier ooit nog achter te komen. Tot die tijd moeten we het doen met het resultaat en een technische analyse van de dingen die we wel weten van de Soulnote A2.

De A2

Kato bouwt versterkers volgens een non-NFB (NFB = Negative FeedBack) benadering. Deze aanpak gebruikte hij al in zijn tijd bij Marantz Japan en is absoluut niet nieuw. Tegelijkertijd zie je het relatief weinig omdat deze techniek bekend staat vanwege zijn potentiële instabiliteit. Dat is echter niet terecht want een goed ontworpen non-NFB-versterker heeft juist als kenmerk dat hij heel snel is en erg goede dynamische capaciteiten heeft, een set eigenschappen die zeer belangrijk zijn voor Kato. Andere opvallende eigenschap is de volledig relais geschakelde volumeregeling (mooi te herkennen aan het geratel van relais als je aan de volumeknop draait). Ook deze techniek is niet nieuw maar wederom gekozen vanwege zijn hoge nauwkeurigheid, kanaalgelijkheid en zijn perfecte gedrag op laag niveau. Wederom iets wat past in de filosofie van Kato.

Behuizing

Mensen die zelf wel eens een versterker hebben ontworpen herkennen dit misschien wel. Tijdens de ontwikkeling, het meten aan, het tunen en het beluisteren van een nieuw ontwerp wordt er vaak een testopstelling gebruikt zonder kast, alles in de open lucht. Dat is makkelijk om snel iets te kunnen veranderen. Zodra het ontwerp af is komt er een kast omheen en opeens klinkt een apparaat toch weer anders. Rara hoe kan dat? Kato heeft daar onderzoek naar gedaan en vastgesteld dat dit te maken heeft met de luchtmoleculen in de kast die door de deksel opeens niet meer vrij kunnen bewegen en zo invloed hebben

op het gedrag van de elektronica in de kast. De kast van de A2 heeft daarom een bijzondere constructie die nog steeds de elektrische veiligheid biedt die je een gesloten kast moet hebben maar zich gedraagt alsof er sprak is van een kast zonder deksel. Je moet het gezien hebben om het helemaal te begrijpen maar het is inderdaad een unieke benadering die volgens Kato de open kast evenaart waardoor wij hetzelfde horen als wat hij hoorde tijdens het creëren van de A2.

Hoe klinkt een A2?

Voor een uitgebreide luistersessie ben ik naar Dordrecht getogen naar de luisterruimte van Radiobeurs Louter waar ik in de avond samen met de agent voor de Benelux uitgebreid naar de A2 heb kunnen luisteren. Voordat ik duik in de prestaties van de A2 die voor deze sessie was gekoppeld aan de Wilson Benesch P1.0 monitor wil ik eerst nog even melden dat de A2 een geïntegreerde versterker is met een twist. Met een schakelaar achterop kun je de versterker namelijk ook in een eindversterker modus schakelen. Een stereo eindversterker maar ook een gebrugde mono eindversterker of een eindversterker met biamp mode behoren tot de mogelijkheden. Mijn testopstelling was uiteraard gewoon in een geïntegreerde stereo mode waarbij de A2 werd aangestuurd vanuit een Moon 390 streaming speler. De eerste indruk die ik kreeg, was er één van rust en openheid. Het geluidsbeeld komt opvallend mooi los van de luidsprekers maar is niet vaag of ondoorzichtig, het geluidsbeeld staat als een huis met diepte, hoogte en vooral ook breedte. Het stereobeeld staat niet alleen tussen de luidsprekers maar treedt daar ook buiten en dat is een eigenschap waar ik altijd naar op zoek ben. Dit beeld komt natuurlijk niet volledig op het conto van de A2 want ook de Wilsons P1.0 monitor is daar debet aan. Hebben we het echter over de snelheid en de precisie van het klankbeeld dan praten we veel meer over de

snelheid van de A2. De P1.0 monitor heeft een gemiddeld rendement van 89dB met een minimale impedantie van 4 ohm wat deze luidspreker niet bijzonder ingewikkeld maar ook niet meteen ultiem makkelijk maakt. Een stabiele aansturing is belangrijk en dat is wat de A2 biedt.

De snelheid en het gemak waarmee de A2 zijn werk doet, hoor ik terug in mijn persoonlijke dynamische klassiekers van Joe Jackson (Will Power), Arvo Pärt – Miserere in de uitvoering van het Hilliard Ensemble of willekeurig welke track van saxofonist Maceo Parker die zowel live als op de plaat weet hoe je met dynamiek kan spelen.
Of luister weer eens naar meester-trompetist Ack van Rooyen op één van zijn laatste platen (Duo's & Trio's). De subtiliteit en de warme klanken die hij uit zijn bugel wist te halen is in mijn optiek ongekend. ESP (Exclusive Session Productions) is een nog vrij jong Nederlands label van Drummer/vibrafonist/arrangeur en componist Frits Landesbergen en trompettist/studio technicus Nanouck Brassers. Samen hebben zij in relatief korte tijd een aantal mooie cd's uitgebracht waarvan ik even de release met pianist Rob van Kreeveld eruit wil lichten. Rob geniet bekendheid vanwege zijn jarenlange samenwerking met Paul van Vliet maar heeft daarnaast samengewerkt met een lange lijst internationaal vermaard artiesten die gaat van Stan Getz tot Joe Pass, van Philip Catherine tot Toots Thielmans en van Rita Reys en Greetje Kauffeld tot Denise Jannah. Hij was tegelijkertijd ook de leermeester van vele Nederlandse top pianisten waaronder Rob van Bavel. Op 'Masterview' hoor je Rob van Kreeveld samen met bassist Edwin Corzilius en Frits Landesbergen op drums. Op deze plaat hoor je het klassieke jazz combo zoals het hoort. Via de A2/P1.0 combinatie wordt een beeld gerealiseerd alsof het drietal de kamer is binnengeschoven. Alle nuances in het spel van deze drie topmuzikanten komen naar voren in de dynamiek die levensecht is. De losheid in de weergave, het open geluidsbeeld met de rust en de souplesse die je ook live zou ervaren hoor je via dit systeem. Echt een plezier om naar te luisteren en vooral ook om lang naar te luisteren.

Tot slot

Ik kijk uit naar het moment dat Soulnot-ontwerper Hideki Kato een keer in Nederland is en ik de mogelijkheid heb om een keer met hem over audio te praten. Hij heeft interessante ideeën over audio en audioapparatuur. Dat bewijst hij wat mij betreft met de A2 want achter de fraaie façade gaan veel meer innovatieve ideeën schuil dan je in eerste instantie verwacht. Ondanks de drukte binnen het marktsegment waarin Soulnote zich mengt, is het toch een welkome toevoeging. Wat mij betreft een merk waar we hoop ik nog lang van gaan horen.

Merk:	**Soulnote**
Type:	**A2**
	Geïntegreerde versterker
Analoge ingangen:	**3x stereo cinch**
	3x stereo XLR
Versterkervermogen:	**2x100W in 8 Ohm**
	2x200W in 4 Ohm
	1x400W in 8 Ohm (Mono bridge mode)
Versterkertype:	**Non-NFB klasse AB**
Afstandsbediening:	**infrarood**
Uitvoeringen:	**zilver en zwart**
Afmetingen:	**430x160x423mm**
Gewicht:	**20kg**
Prijs:	**€ 6.990**
Informatie:	**Gregorius Producties**
	Tel. 06 22443587
Website:	**www.soulnote.audio**
	www.quad-raad.nl

Met dank aan: Radiobeurs Louter Voorstraat 366-370, 3311 CX Dordrecht voor de gastvrijheid en de tijd die ik in hun luisterruimte heb mogen vertoeven samen met de A2.